

Directiva UE pentru clădiri

Viitorul începe azi:

Clădirile “aproape zero-energie” vor deveni regula în Uniunea Europeană

Dr. Bogdan Atanasiu, senior expert în eficiență energetică, Institutul European pentru Performanța Clădirilor, Bruxelles

Dr. Bogdan Atanasiu, senior expert în eficiență energetică, Institutul European , pentru Performanța Clădirilor, Bruxelles.

În numai opt ani vor putea fi construite în statele membre UE doar clădiri “aproape zero - energie”. Directiva europeană pentru performanța energetică a clădirilor recent revizuită (recast EPBD, 2010/31/EU) prevede în Articolul 9, obligația statelor membre de a construi numai clădiri “aproape zero-energie” începând cu 31 decembrie 2020.

În mod exemplar, clădirile administrației publice trebuie să se conformeze acestei prevederi cu doi ani înainte, respectiv începând cu 31 decembrie 2018.

Directiva europeană definește clădirile “aproape zero-energie” ca fiind clădiri ce au “o performanță energetică foarte ridicată” și în care consumul acesta foarte mic de energie trebuie să fie asigurat “în mare măsură” de către surse de energie regenerabilă, inclusiv cele instalate “lângă clădire sau în zona

Turnul de birouri Power Tower din orasul austriac Linz are o înaltime de 74 de metri și a fost construit conform standardelor pentru casa pasiva.

apropiată clădirii” (n.b. citatele sunt din textul directivei).

Consumul de energie vizat de această directivă este cel necesar încălzirii, răcirii, ventilării și producerii de apă caldă. În cazul clădirilor ne-rezidențiale (de ex. clădiri de birouri, comerciale, școli, spitale etc.) consumul necesar iluminării este și el sub incidența acestei directive.

Pe scurt, directiva europeană cere statelor membre să construiască clădiri bine izolate termic, să aibă prevăzute echipamente de producere a energiei foarte eficiente și care să își asigure o bună parte din consumul de energie din surse regenerabile. Această cerință nu va reprezenta un standard în sine, dar trebuie tradusă în cerințe tehnice care să devină norma minimă în codul clădirilor din țările membre. Transpunerea acestei directive în legislația țărilor membre trebuie să se realizeze în 2012 iar punerea în practică a cerinței pentru clădiri “aproape zero-energie” trebuie să se facă în prima jumătate a anului 2013.

Recunoscând varietatea tradițiilor în construcția clădirilor și a condițiilor climatice existente pe teritoriul UE, directiva pentru clădiri lasă la latitudinea statelor membre elaborarea unei definiții exacte a clădirilor “aproape zero-energie” și stabilirea unei foi de parcurs, cu o bornă intermediară în 2015, pentru implementarea în practică a acestei cerințe până în 2020. Metodologia de calcul a bilanțului energetic al clădiri este, de asemenea, lăsată la latitudinea țărilor membre. Cu alte cuvinte, fiecare țară membră UE va avea o abordare proprie și nu va exista o normă comună la nivel european. Este astfel de așteptat ca unele țări să aibă cerințe mai stricte în timp ce altele vor avea o abordare mai largă, funcție de nivelul ambițiilor și de puterea de cumpărare din acea țară.

Țările membre trebuie să raporteze Comisiei Europene definițiile și foile de parcurs pentru clădirile aproape zero-energie. Unele țări deja și-au declarat strategiile, altele sunt la stadiul de intenții și în sfârșit,

alte țări încă nu au decis nimic (România fiind în această ultimă categorie). Câteva exemple sunt prezentate în tabelul alăturat.

După cum reiese din cele de mai sus, nu există o abordare comună la nivel european și este greu de presupus că se poate realiza așa ceva având în vedere diversitatea practicilor din țările membre.

Cu toate acestea, este nevoie de elaborarea unor principii comune de implementare practică a clădirilor aproape zero-energie care să ghideze statele membre și totodată să garanteze simultan reducerea consumului de energie, reducerea emisiilor de carbon și producerea unei părți din necesarul de energie al clădirii din surse regenerabile.

BPIE, în cooperare cu Ecofys GmbH și Institutul de Cercetări pentru Clădiri din Danemarca (Sbi) a elaborat anul trecut un studiu amplu care a avut ca scop elaborarea unor astfel de principii valabile la nivel european. Fără a intra în detalii, studiul citat a stabilit necesitatea de a defini în mod clar modalitatea de evaluare a necesarului de energie al clădirii, al energiei regenerabile generate, precum și al emisiilor de carbon asociate bilanțului energetic al clădirii. În același timp, studiul BPIE a revelat nevoia de definire a unei limite maxime admisibile a consumului energetic, a unei cote minime de energie regenerabilă, precum și o limită maximă a emisiilor asociate de carbon.

În acest moment BPIE are în curs de elaborare o analiză mai detaliată la nivelul câtorva țări (inclusiv România) pentru a stabili nivelul maxim posibil în aceste țări pentru a transpune în practică cerința europeană de case aproape zero-energie.

Trecerea la construirea de case cu consum redus de energie va reprezenta un pas important care, în condițiile unor politici inteligente de transpunere în practică poate genera multiple beneficii economico-sociale.

Printre beneficiile identificate în studiul mai sus menționat se numără crearea de numeroase noi locuri de

► În 2012 trebuie să se realizeze transpunerea în legislația țărilor membre a directivei UE privind performanța energetică a clădirilor.

muncă, de stimulare a producției locale de materiale de construcții și echipamente eficiente energetic, creșterea confortului termic în clădiri, stimularea investițiilor private și a cercetării în domeniul materialelor și echipamentelor eficiente energetic. La nivel macro-economic, construirea de clădiri cu consum redus de energie

crește securitatea energetică fără a fi nevoie de asigurarea pe termen lung a furnizării de combustibili și fără construirea de noi centrale termo- electrice.

Aproximativ un sfert din clădirile viitorului vor fi clădiri nou construite de azi înainte și pe termen lung (până în 2050) se asigură dezvoltarea durabilă a

sectorului clădirilor.

Implementarea cerințelor de construire de clădiri aproape zero- energie necesită nu numai elaborarea de politici și normative ce vizează direct acest sector, ci mai cu seamă realizarea de politici complementare în domeniul dezvoltării regionale, al urbanismului, al dezvoltării sistemelor de termoficare existente.

În țările dezvoltate precum Germania sau Austria, costurile adiționale pentru construirea de clădiri pasive sunt cu maxim 10% mai ridicate decât clădirile construite în acord cu standardele actuale. Pentru a ajunge la aceleași nivele accesibile și în alte țări precum România, este nevoie de politici suplimentare de stimulare a producției locale de echipamente și materiale eficiente, de măsuri financiare suport pentru încurajarea acestora, precum cele existente în alte țări (de ex. reduceri de taxe, credite preferențiale condiționate sau chiar granturi parțiale). Este nevoie de acțiuni de pregătire și educare a forței de muncă pentru a putea înțelege și pune în practică curentă noile tehnologii și practici în proiectare și construcție, de norme și măsuri de verificare și control a lucrărilor în construcții și mai ales, de măsuri de explicare și informare a cetățenilor despre beneficiile majore asociate clădirilor cu performanță energetică ridicată.

▶ Directiva europeană cere statelor membre să construiască clădiri bine izolate termic, să aibă prevăzute echipamente de producere a energiei foarte eficiente și își asigure o bună parte din consumul de energie din surse regenerabile.

În mod cert România trebuie, poate și are tot interesul să treacă gradual la construcția de case "aproape zero-energie". Aceasta poate reprezenta o schimbare importantă de mentalități și practici și ne va permite să menținem ritmul cu țările dezvoltate și să menținem piața românească interesantă pentru investițiile străine. |

Planuri și intenții ale țărilor UE de implementare a clădirilor aproape zero-energie

Danemarca	
Cerințele actuale	2010: 52,5-60 kWh/mp/an (consum primar de energie)
2010-11	2010: consum de energie cu 25% mai scăzut comparativ cu 2008
2014-15	2015: consum de energie cu 50% mai scăzut comparativ cu 2008
2020	Consum de energie cu 75% mai scăzut comparativ cu 2008
Finlanda	
Cerințele actuale	Reglementat prin coef. de transfer termic (U-value) 2011: ~ 65 kWh/mp/an (energy termica)
2010-11	2010: min. U-value cu 15-30% mai redus. 2011: toate cladirile publice trebuie sa fie construite in clasa A de certificare energetica
2014-15	2015: Intentie de a construi cladirile publice la standard de casa pasiva
Franța	
Cerințele actuale	Pana in 2012, functie de regiune si tip tip de combustibil utilizat pentru incalzire: Combustibili fosili: 80-130 kWh/mp/an (consum primar), Electricitate: 130-250 kWh/mp/an (consum primar)
2012-13	2012: toate cladirile noi au consum redus de energie la nivelul standardului Effinergie : 50 kWh/m2/an (consum primar)
2020	Toate cladirile noi trebuie sa fie cladiri plus energie (sa genereze mai multa energie regenerabila decat consuma)
Germania	
Cerințele actuale	2009: 70 kWh/mp/an (consum primar)
2012-13	Consum de energie cu 30% mai mic comparativ cu 2009
2020	Propunere: cladiri neutre climatic ce nu utilizeaza combustibili fosili
Irlanda	
Cerințele actuale	2010: 100 kWh/mp/an 2011: 64 kWh/mp/an (consum primar)
2012-13	Propunere 2013: Cladiri cu emisii zero de CO2
Olanda	
Cerințele actuale	Reglementate prin factorul de performanta energetica 2008: ~100-130 kWh/mp/an (consum primar)
2014-15	2015: consum cu 50% mai redus fata de 2008
2020	Propunere: Cladiri zero energie
Suedia	
Cerințele actuale	2009: 110-150 kWh/mp/an (energie furnizata)
2014-15	Propunere de strategie: 2015: 25% din cladirile noi trebuie sa fie zero-energie
2020	Propunere de strategie: 2019: toate cladirile publice zero-energie 2021: toate cladirile zero-energie
Marea Britanie	
Cerințele actuale	Reglementat prin emisiile de CO2 2010: ~100 kWh/mp/an (consum primar)
2010-11	2010: consum redus cu 25% fata de 2006
2012-13	2013: consum redus cu 44% fata de 2006
2016	Toate cladirile cu aproape zero emisii de CO2 . Ppropunere: 10 kg - 14 kg CO2/mp/an functie de tipul cladirii, Apartamente: ~39 kWh/mp/an, Case in terasa: ~46 kWh/mp/an, Case independente: ~46 kWh/mp/an

(Source: Erhvervs- og Byggestyrelsen, 2011)

Evaluări și studii recente ale Institutului European pentru Performanța Energetică a Clădirilor (Buildings Performance Institute Europe-BPIE), sunt disponibile gratuit la www.bpie.eu.

